EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 10 02
COM(2025) 583 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

dėl Europos įgūdžių metų iniciatyvos įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo

{SWD(2025) 283 final}

1. Įvadas

Apie iniciatyvą „Europos įgūdžių metai“ (toliau – Europos įgūdžių metai) Europos Komisijos pirmininkė paskelbė savo 2022 m. pranešime apie Sąjungos padėtį, reaguodama į itin didelį darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą Europoje: „*[d]arbuotojų trūkumas yra iššūkis Europos įmonėms. Turime daug daugiau investuoti į mokymą ir tolesnį švietimą.* ***Todėl siūlau 2023-uosius paskelbti Europos įgūdžių metais.***“

Beveik trims ketvirtadaliams (74 proc.) mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) trūksta kvalifikuotų darbuotojų ([1]), o Komisija yra nustačiusi 42 profesijas, kurių atstovų nepakanka įvairiuose ekonomikos sektoriuose ([2]). Apskaičiuota, kad 90 proc. darbo vietų reikės skaitmeninių įgūdžių ([3]). Vis dėlto daugiau kaip trečdalis darbo jėgos neturi daugumai darbo vietų reikalingų skaitmeninių įgūdžių. Šis trūkumas susijęs su didėjančiu mokymo atotrūkiu, nes kasmet mokymuose dalyvauja tik 39,5 proc. suaugusiųjų ([4]). Nepaisant šių iššūkių, yra ir galimybių: žaliajame ir skaitmeniniame sektoriuose numatomas didelis darbo vietų skaičiaus augimas ir tikimasi, kad bus sukurta 3,5 mln. naujų darbo vietų ([5]). Taip pat esama didelio neišnaudoto potencialo, susijusio su nepakankamai atstovaujamomis grupėmis, pavyzdžiui, moterimis, nesimokančiu, nedirbančiu ir mokymuose nedalyvaujančiu (NEET) jaunimu, žemos kvalifikacijos darbuotojais, vyresnio amžiaus darbuotojais ir asmenimis su negalia.

Šioje ataskaitoje apžvelgiamas Europos įgūdžių metų įgyvendinimas ir rezultatai, kaip numatyta Sprendimo (ES) 2023/936 (Sprendimo dėl Europos įgūdžių metų) 7 straipsnyje. Prie šios ataskaitos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kuriame išsamiai apibūdinamas Europos įgūdžių metų įgyvendinimas, rezultatai ir būsimi veiksmai.

2. Politikos rezultatai ir naujos idėjos

Bendras Europos įgūdžių metų tikslas buvo **skatinti kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu grindžiamą požiūrį**. Siekiant šio tikslo, Europos įgūdžių metais buvo siekiama skatinti investicijas, bendradarbiaujant didinti įgūdžių svarbą, sudaryti sąlygas žmonėms pasinaudoti galimybėmis ir pritraukti specialistus.

Europos įgūdžių metais vyko **išsamios visus metus trukusios politinės diskusijos** su suinteresuotaisiais subjektais dėl įgūdžių ir įgūdžių politikos vaidmens. Per diskusijas paaiškėjo, kad **Europos šalys susiduria su labai panašiais iššūkiais**, kuriuos lemia spartūs technologiniai pokyčiai, visuomenės senėjimas ir mažėjanti ES darbo jėga, taip pat būtinybė užtikrinti atsparias pramonės ekosistemas ir tiekimo grandines. Iš esmės sutariama, kad dėl šių tendencijų didėja **poreikis Europoje apsirūpinti aukštesnės kvalifikacijos darbo jėga**, kuri galėtų reaguoti į sparčius įgūdžių poreikių pokyčius.

2.1. Įgūdžiai Europos konkurencingumui užtikrinti

Per visus metus trukusias diskusijas pabrėžta, kad įgūdžiai yra **strateginiai Europos našumo ištekliai ir vienas iš esminių horizontaliųjų veiksnių, kuriais grindžiamas** visų ekonomikos sektorių **konkurencingumas**, be kita ko, žalioji ir skaitmeninė pertvarka, kaip nurodyta ES konkurencingumo

([1]) „Eurobarometras“.
([2]) Veiksmų planas.
([3]) Skaitmeninis raštingumas.
([4]) Politikos aplinkybės – Švietimas ir mokymas – Eurostatas.
([5]) COM(2023) 652.

kelrodyje ([6]). Ši idėja buvo nuolat kartojama per visus Europos įgūdžių metus ir suteikė postūmį įgūdžių aspektą integruoti į įvairias politikos sritis pagal **daugiau kaip 190 naujų iniciatyvų** ([7]), įgyvendintų glaudžiai bendradarbiaujant visoms ES institucijoms.

Europos įgūdžių metais įgūdžiai tapo vienu iš svarbiausių ES politinės darbotvarkės klausimų. Įgūdžių aspektas buvo įtrauktas į visas Komisijos 2024 m. darbo programoje pateiktas iniciatyvas, išskyrus vieną iniciatyvą ([8]), ir į Komisijos 2024–2029 m. kadencijos politines gaires.

Tai, kad **įgūdžiai yra labai svarbūs visiems**, dar kartą patvirtinta ministrų lygmeniu, 2024 m. gegužės mėn. Konkurencingumo tarybai priėmus išvadas „Konkurencinga Europos pramonė, remianti mūsų žaliąją, skaitmeninę ir atsparią ateitį“ ir „Visiems naudinga bendroji rinka“.

Europos įgūdžių metais suinteresuotieji subjektai atkreipė dėmesį į tai, kad reikia skubiai stiprinti **žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai reikalingus įgūdžius**. Komisija pristatė **Žaliojo kurso pramonės planą** ir priėmė Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą, kuriame numatyta steigti **nulinio balanso pramonės akademijas** su strateginėmis technologijomis dirbančių darbuotojų kvalifikacijai kelti ir jiems perkvalifikuoti, pavyzdžiui, baterijų, saulės energijos, vandenilio, žaliavų ir vėjo energijos srityse. Kiekvienos akademijos tikslas – per trejus metus nuo veiklos pradžios patobulinti 100 000 darbuotojų įgūdžius ir juos perkvalifikuoti.

Paskelbus Europos įgūdžių metus buvo sudarytos sąlygos 2023 m. balandžio mėn. priimti **skaitmeninio švietimo ir įgūdžių dokumentų rinkinį**. Į jį įtraukti pasiūlymai dėl **Tarybos rekomendacijų** dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių ir dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo; Taryba šias rekomendacijas priėmė 2023 m. lapkričio mėn. Siekiant geriau koordinuoti organizuojamą mokymą, Europos įgūdžių metais buvo įsteigtos kibernetinio saugumo, našiosios kompiuterijos ir puslaidininkių sričių **skaitmeninių įgūdžių akademijos**.

Su ES pramonės strategija glaudžiai susijęs **Įgūdžių paktas** padeda kelti darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti visoje Europoje, atsižvelgiant į didėjančius pramonės poreikius. Įgyvendinant šį paktą užmegzta 20 didelio masto partneryščių 14-oje pramonės ekosistemų. Nuo 2022 m. jis padėjo išmokyti 3,5 mln. asmenų, taip pat įsipareigota iki 2030 m. patobulinti 25 mln. asmenų įgūdžius ir juos perkvalifikuoti.

Įgyvendinant keletą kitų iniciatyvų buvo stiprinami **konkretiems sektoriams skirti įgūdžiai**. Peržiūrėjus Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą ir Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, padidinta parama sertifikatais patvirtintiems **švarios energijos** srities įgūdžiams. Įgyvendinant iniciatyvą „BUILD UP Skills“ specialistai 15-oje valstybių narių įgijo įgūdžių, reikalingų pastatų **energijos vartojimo efektyvumui** didinti. Siekiant didinti **IRT specialistų** skaičių, šiuo metu pagal Skaitmeninės Europos programą finansuojamas specializuotas mokymas. Pagal **programą „ES – sveikatos labui“** rengiami mokymai sveikatos priežiūros darbuotojams, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams įgūdžiams. **Iniciatyva „ComPAct“** ES viešojo administravimo institucijoms padedama kelti jų darbuotojų kvalifikaciją. Įgūdžiams daug dėmesio skyrė ir **44 ES sektorinio socialinio dialogo komitetai**, kurie,

([6]) COM(2025) 30.
([7]) ES teisėkūros ir ne teisėkūros veiksmai, kvietimai teikti pasiūlymus, renginiai, projektai ir leidiniai.
([8]) 2022 ir 2023 m. – į mažiau nei pusę iniciatyvų.

reaguodami į kintančias sąlygas pramonės sektoriuje, įgyvendino atitinkamus veiksmus, skelbė pareiškimus arba aptarė platesnio masto sektorių įgūdžių ugdymo poreikius.

Postūmis **profesiniam rengimui ir mokymui**, kuris atlieka labai svarbų vaidmenį šalinant darbuotojų ir įgūdžių trūkumą strateginiuose sektoriuose, taip pat skatinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, suteiktas 2023 ir 2024 m. paskelbus kvietimus teikti pasiūlymus pagal programą „Erasmus+“. Šiuose kvietimuose daugiausia dėmesio skirta profesinio rengimo ir mokymo patrauklumui, didesniam pameistrių judumui, darbuotojų perkvalifikavimui, moterims žaliųjų technologijų srityje, mikrokredencialams ir darbo rinkos registrams.

2.2. Investicijos į įgūdžius

Europos įgūdžių metais susiformavo bendra nuomonė, kad **įgūdžiai yra vienas iš pagrindinių ekonomikos augimą skatinančių veiksnių**, padedančių asmenims įgyti daugiau galių ir didinti įmonių našumą. ES švietimui ir įgūdžių ugdymui yra skyrusi daugiau kaip **150 mlrd. EUR**([9]). **Prognozuojama, kad dėl ES investicijų į įgūdžius padidės užimtumas ir bendrasis vidaus produktas** (BVP). 0,1 procentinio punkto padidinus investicijas į jaunų darbuotojų įgūdžius, bendras užimtumas ilgainiui gali padidėti 0,25 proc., o BVP – apie 0,18 proc., o tai viršytų pradines investicijas ([10]).

Paskelbti Europos įgūdžių metai paskatino apsvarstyti, **kaip lėšos investuojamos į įgūdžius**, ir pripažinta, kad **įgūdžiai turėtų būti laikomi ne sąnaudomis, o investicijomis**. Per šias diskusijas daugiausia dėmesio skirta strategijoms, kuriomis siekiama kuo labiau padidinti **investicijų į įgūdžius poveikį**. Kad būtų galima geriau suprasti, kokį vaidmenį investicijos į įgūdžius atlieka skatinant našumą, susitarta, kad reikia **tobulinti sąnaudomis grindžiamą** jų poveikio **vertinimą** ([11]). Taip pat skirta dėmesio **galimybių gauti finansavimą gerinimui**, ypač kalbant apie MVĮ. 2023 m. gegužės mėn. atlikus greitąją „Eurobarometro“ apklausą paaiškėjo, kad MVĮ labai trūksta reikiamų įgūdžių turinčių darbuotojų, todėl joms **reikia tikslinės paramos**. Po to, 2023 m. rugsėjo mėn., buvo priimtas pagalbos MVĮ priemonių rinkinys.

Taip pat patvirtinta, kad ES finansavimas yra svarbus **veiksnys**, padedantis pritraukti kitus finansavimo šaltinius ir paprasčiau išbandyti naujus ir novatoriškus įgūdžių ugdymo finansavimo metodus, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę. Europos įgūdžių metais palaikant **viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės** ryšius, pavyzdžiui, įgyvendinant Įgūdžių paktą, steigiant projektų aljansus, profesinės kompetencijos centrus ir įgūdžių akademijas, buvo toliau skatinamos **bendros investicijos į kvalifikacijos kėlimą**. 2024 m. pradėjo veikti apie 15 naujų **profesinės kompetencijos centrų** ir buvo labai išplėtotas **Europos pameistrystės aljansas**, pagal kurį prisiimta daugiau kaip 450 įsipareigojimų, 40 nacionalinių įsipareigojimų ir pateikta 2,5 mln. pameistrystės pasiūlymų.

2.3. Bendri veiksmai įgūdžių srityje

Per Europos įgūdžių metais vykusias diskusijas paaiškėjo, koks sudėtingas yra įgūdžių valdymas ir kad reikia **veiksmingai koordinuoti veiksmus ir bendradarbiauti pramonės, darbo rinkos, švietimo ir kitose politikos srityse**.

([9]) Iš „Europos socialinio fondo +“, pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, programas „Erasmus+“ ir „InvestEU“, iš Teisingos pertvarkos fondo ir Europos regioninės plėtros fondo, pagal Skaitmeninės Europos programą ir iš kitų fondų, žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą.
([10]) Užimtumo ir socialinių pokyčių Europoje (ESDE) apžvalga.
([11]) Vadove pateikiama švietimo ir mokymo išlaidų palydovinės sąskaitos sistema.

Europos įgūdžių metais buvo įvairiais lygmenimis skatinamas bendradarbiavimas ([12]). Nacionaliniu lygmeniu svarbų vaidmenį atliko **nacionaliniai koordinatoriai**, skatindami vadovautis **veiksmais visais valdžios lygmenimis grindžiamu požiūriu** į įgūdžių valdymą. Keliose šalyse ([13]) **buvo įsteigtos naujos arba patobulintos valdymo įstaigos ir suinteresuotųjų subjektų grupės**. Europos įgūdžių metais buvo sudarytos palankesnės sąlygos glaudesniam šalių bendradarbiavimui, pavyzdžiui, Graikija ir Kipras ([14]) pasirašė susitarimo memorandumą. Bendras Europos įgūdžių metų nacionalinių koordinatorių pareiškimas yra svarus įrodymas, kad nacionaliniai koordinatoriai yra įsipareigoję toliau glaudžiai bendradarbiauti įgūdžių srityje užtikrindami, kad būtų išlaikytas Europos įgūdžių metais įgytas pagreitis ir kad juo būtų remiamasi ateityje.

Europos įgūdžių metais taip pat atkreiptas dėmesys į pagrindinį **socialinio dialogo** vaidmenį ugdant įgūdžius ir padedant darbuotojams ir įmonėms įveikti su dvejopa žaliąja ir skaitmenine pertvarka susijusius iššūkius ([15]). Tarybai pirmininkavusios Ispanijos iniciatyva 2023 m. spalio 19 d. Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ([16]), Komisija ir ES socialiniai partneriai ([17]) pasirašė Barselonos trišalį bendrą pareiškimą, kuriuo skatinama trišalė partnerystė įgyvendinant Europos įgūdžių metų iniciatyvą ir sudaromos sąlygos platesnio masto įgūdžių ugdymui. Daugelyje šalių ([18]) **trišalė partnerystė** taip pat buvo Europos įgūdžių metų iniciatyvos įgyvendinimo pagrindas.

Per pokalbius su socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais pabrėžta, kad reikia imtis veiksmų siekiant spręsti klausimus, susijusius su **platesnio masto darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo veiksniais**, pavyzdžiui, netinkamomis darbo sąlygomis tam tikruose sektoriuose, prastu žmogiškųjų išteklių valdymu ([19]) arba įperkamų ankstyvosios vaikų priežiūros paslaugų trūkumu. Po „Val Duchesse“ aukščiausiojo lygio susitikimo su socialiniais partneriais Komisija 2024 m. kovo mėn. pristatė konsultuojantis su ES socialiniais partneriais parengtą **veiksmų planą, skirtą darbo jėgos ir įgūdžių trūkumui mažinti**. Komisija, siekdama spręsti kokybės ir įtraukumo klausimus, taip pat pateikė pasiūlymą dėl direktyvos dėl stažuotojų darbo sąlygų gerinimo ir užtikrinimo ir pasiūlymą peržiūrėti 2014 m. Tarybos rekomendaciją dėl stažuočių kokybės sistemos.

Suinteresuotieji subjektai išreiškė būtinybę **geriau numatyti įgūdžių poreikius** ir pabrėžė, jog siekiant užtikrinti, kad būtų **renkama** aktuali ir praktiškai pritaikoma **su įgūdžiais susijusi informacija**, labai svarbu taikyti **vietos ir sektorių poreikiais grindžiamus metodus**, taip pat palaikyti tvirtą suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą. Europos įgūdžių metais Komisija pradėjo naudoti **„Europass“** darbo vietų ir įgūdžių tendencijų priemonę ir paskelbė naujas Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus bei Europos kibernetinio saugumo įgūdžių sistemos versijas. 2023 m. liepos mėn. pradėjo

([12]) 76 proc. apklausos, atliktos pasibaigus Europos įgūdžių metams, respondentų sutiko, kad Europos įgūdžių metai padėjo skatinti bendradarbiavimą.
([13]) Danija, Airija, Ispanija, Prancūzija, Kipras, Malta, Austrija, Lenkija, Slovakija ir Suomija.
([14]) Graikijos valstybinė užimtumo tarnyba ir Kipro žmogiškųjų išteklių plėtros institucija.
([15]) Nuomonė.
([16]) Belgija, Ispanija, Švedija.
([17]) Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), Europos verslo konfederacija (BUSINESSEUROPE), Europos viešąsias ir bendrojo intereso paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centras (*SGI Europe*) ir Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacija (SMEunited).
([18]) Belgija, Bulgarija, Danija, Vokietija, Airija, Ispanija, Kipras, Latvija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Slovėnija, Norvegija ir Ukraina.
([19]) Užimtumo ir socialinių pokyčių Europoje (ESDE) apžvalga.

veikti tyrėjams skirta Europos kompetencijų sistema „ResearchComp“. Europos įgūdžių metais kelios šalys ([20]) dirbo su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo srityje.

Komisija, bendradarbiaudama su Regionų komitetu, daug dėmesio skyrė **vietos poreikiais grindžiamam požiūriui** į įgūdžių ugdymą ([21]). 2023 m. sausio mėn. buvo priimtas **komunikatas „Specialistų potencialo išnaudojimas Europos regionuose“**. Siekdama padėti regionams pritraukti, išmokyti ir išlaikyti specialistus, Komisija taip pat sukūrė **Specialistų gausinimo mechanizmą** ir susijusią **Specialistų potencialo išnaudojimo platformą**.

Europos įgūdžių metai sulaukė pasaulinio susidomėjimo ir padėjo atkreipti dėmesį į bendrus iššūkius ir būtinybę palaikyti tarptautinį bendradarbiavimą. Europos Komisija ėmėsi svarbaus vaidmens skatinant švietimą ir įgūdžius ES išorės santykių srityje. Šios sritys yra pagrindiniai investavimo prioritetai pagal ES strategiją „Global Gateway“. Europos įgūdžių metai buvo pristatyti aukšto lygio renginiuose, pavyzdžiui, 28-ojoje UNFCCC šalių konferencijoje (COP 28), ir paskatino Pietryčių Azijos valstybių asociaciją (ASEAN) 2025-uosius paskelbti Įgūdžių metais. Prekybos ir technologijų tarybos darbo grupė augimui užtikrinti reikalingų specialistų klausimais (angl. *Talent for Growth Task Force*) paragino ES ir JAV bendradarbiauti ekonomikos augimui reikalingų įgūdžių srityje; ji pateikė bendrą baigiamąjį pareiškimą. Europos įgūdžių metų veikloje aktyviai dalyvavo kelios tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, Tarptautinė darbo organizacija (TDO), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (UNESCO) ir organizacija „WorldSkills“.

2.4. Asmenų įgalėjimas

Vienas iš pagrindinių Europos įgūdžių metų tikslų buvo sudaryti sąlygas žmonėms įgalėti skatinant **kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu grindžiamą požiūrį**, kad visi asmenys galėtų išnaudoti visą savo potencialą darbo rinkoje ir visuomenėje.

Maždaug 14 valstybių narių ([22]) pradėjo naudotis ES finansavimu **individualiosioms mokymosi sąskaitoms** kurti ir įgyvendinti. Individualiosios mokymosi sąskaitos gali padėti praktiškai įgyvendinti teisę į mokymą.

Dar viena svarbi tema buvo **profesinis rengimas ir mokymas**. Suinteresuotieji subjektai nuolat pabrėžė, kad reikia didinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą ir pripažinimą ir gerinti jo kokybę.

Europos įgūdžių metais suinteresuotieji subjektai kalbėjo apie įgalėjimą didinant **motyvaciją** ir suteikiant daugiau **galimybių gauti kokybišką mokymą** darbo vietose ir už jų ribų. Buvo laikomasi nuomonės, kad asmenims svarbu įgyti ne tik konkrečioje darbo vietoje reikalingų įgūdžių, bet ir **skaitmeninių, universaliųjų ir gyvenimo įgūdžių**, pavyzdžiui, atsparumo, kritinio mąstymo, finansinio raštingumo, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir dalyvauti demokratinės visuomenės gyvenime. Tai ypač svarbu turint omenyje geopolitines ir klimato tendencijas, dirbtinio intelekto kuriamo turinio gausėjimą ir

([20]) Bulgarija, Vokietija, Estija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Lietuva, Liuksemburgas, Austrija, Portugalija, Slovėnija.
([21]) Rezoliucija.
([22]) Prancūzija ir Lietuva daugiausia dėmesio skyrė tolesniam individualiųjų mokymosi sąskaitų programų tobulinimui. Jas šiuo metu kuria Belgija, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Kipras, Latvija, Vengrija, Lenkija, Rumunija ir Slovakija.

manipuliavimą informacija. 2024 m. gegužės mėn. Taryba patvirtino išvadas dėl finansinio raštingumo. Buvo pabrėžta, kad reikia skubiai investuoti į **pagrindinius įgūdžius** ([23]).

Europos įgūdžių metais buvo ne kartą pabrėžta, kad **nė vienas neturėtų būti paliktas nuošalyje**, todėl asmenims remti reikalingi konkrečiai **pritaikyti sprendimai** ir gairės. Per Europos įgūdžių metais vykusias diskusijas paaiškėjo profesinio orientavimo paslaugų teikimo spragos, nors taip pat atkreiptas dėmesys į gerosios praktikos pavyzdžius keliose šalyse ([24]).

Buvo įgyvendinamos įvairios iniciatyvos, konkrečiai skirtos moterims, NEET jaunuoliams, asmenims su negalia ir palankių sąlygų neturintiems asmenims. Tarp šių iniciatyvų buvo: i) Komisijos kvietimas teikti pasiūlymus dėl socialinių inovacijų, skirtų pažeidžiamų jaunuolių kvalifikacijai kelti; ii) iniciatyva ALMA (siekti, mokytis, išmokti, pasiekti), kuria daugiau kaip 800 pažeidžiamų NEET jaunuolių padedama reintegruotis į darbo rinką arba rasti švietimo ir mokymo galimybių, ir iii) jaunimo vadovaujami projektai, įgyvendinami pagal programą „Youth4OutermostRegions“.

Atsižvelgiant į tai, kad našumo didinimas yra labai svarbus ES ateičiai užtikrinti, darbo rinkose **turėtų būti vertinami visi įgūdžiai**. Europos įgūdžių metais atkreiptas dėmesį į **įgūdžiais grindžiamą požiūrį** į įdarbinimą ir darbuotojų ugdymą (dar vadinamą principu **„svarbiausia – įgūdžiai“**), nes jis padeda darbdaviams pasinaudoti didesniu specialistų rezervu, o žmonėms – išnaudoti savo potencialą. Šį požiūrį galima papildyti **įgūdžių patvirtinimo** galimybėmis, užtikrinant neformaliojo ir savaiminio mokymosi matomumą.

Suinteresuotieji subjektai pripažino **skaitmeninių kredencialų ir mikrokredencialų** vertę remiant šias pastangas ir apskritai padedant asmenims siekti karjeros. 2024 m. kovo mėn. atlikus **Rekomendacijos dėl Europos kvalifikacijų sandaros** ir **Sprendimo dėl „Europass“ ([25])** vertinimus patvirtinta, kad šiomis iniciatyvomis didinamas kvalifikacijų ir įgūdžių skaidrumas, gerinamas jų bendras supratimas ir stiprinamas pasitikėjimas jais.

2.5. Specialistų pritraukimas

Per Europos įgūdžių metais vykusias diskusijas taip pat priminta, kad ES konkurencingumui įtakos turės jos gebėjimas **pritraukti specialistus iš viso pasaulio**, ir paskatinta apsvarstyti, kaip: i) palengvinti užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimą ir įgūdžių patvirtinimą; ii) sumažinti pernelyg didelį profesijų reglamentavimą nacionaliniu lygmeniu ir administracinę naštą; iii) sudaryti tinkamas sąlygas įdarbinti ir išlaikyti trūkstamų profesijų specialistus iš trečiųjų šalių ir iv) stiprinti partnerystės ryšius su trečiosiomis šalimis, siekiant suteikti abipusiškai naudingų darbo jėgos judumo galimybių ir nustatyti teisėtus atvykimo būdus.

Siekdama didinti ES patrauklumą specialistams iš užsienio ir supaprastinti judumą Sąjungos viduje, 2023 m. lapkričio mėn. Komisija priėmė kvalifikuotų darbuotojų ir specialistų judumo dokumentų rinkinį, kurį sudaro bendras komunikatas dėl įgūdžių ir specialistų judumo, pasiūlymas dėl reglamento, kuriuo sukuriamas ES specialistų rezervas, ir Komisijos rekomendacija dėl trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijų pripažinimo. Taip buvo sudarytos sąlygos 2024 m. gegužės 13 d. priimti Tarybos rekomendaciją „Europa

([23]) Atlikus PISA 2022 m. tyrimą įspėta dėl pagrindinių įgūdžių lygio mažėjimo.
([24]) Belgija (Flandrija), Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Slovėnija ir Ukraina.
([25]) 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“).

kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems. Taip pat buvo stiprinama specialistų pritraukimo partnerystė su Maroku, Tunisu, Egiptu, Pakistanu ir Bangladešu, siekiant tarp ES ir šalių partnerių stiprinti abipusiškai naudingą tarptautinį judumą ir įgūdžių ugdymą.

3. Įgyvendinimas

Europos įgūdžių metus galima apibūdinti kaip įvairiomis formomis vykusį pokalbį: buvo surengta komunikacijos kampanija ir daugybė renginių, suinteresuotiesiems subjektams ir piliečiams visoje Europoje suteikiant daug įvairių galimybių dalyvauti ([26]).

3.1. Valdymas

Europos įgūdžių metų iniciatyva ES lygmeniu buvo įgyvendinama tarpinstitucinėmis Komisijos ir jos agentūrų, Europos Parlamento, ES Tarybos, Regionų komiteto ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) **pastangomis**.

Jos įgyvendinimui vadovavo Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas (EMPL GD), glaudžiai bendradarbiaudamas su kitais Komisijos padaliniais.

Europos įgūdžių metų iniciatyva buvo įgyvendinama decentralizuotai ir bendradarbiaujant. Nacionalinius koordinatorius paskyrė iš viso 38 šalys, įskaitant visas ES valstybes nares. Nacionaliniai koordinatoriai atliko svarbų vaidmenį.

3.2. Ištekliai

Skirti ištekliai buvo panaudoti komunikacijos kampanijai (6,75 mln. EUR), pavyzdinių renginių, susitikimų su nacionaliniais koordinatoriais ir ekspertais organizavimui (0,935 mln. EUR) ir atitinkamiems tyrimams (0,106 mln. EUR).

3.3. Komunikacijos kampanija

Komisija ES lygmeniu surengė komunikacijos kampaniją, skirtą darbdaviams (visų pirma MVĮ), specialistams, darbo ieškantiems asmenims, NEET jaunuoliams, politikos formuotojams, suinteresuotiesiems subjektams ir mokymo paslaugų teikėjams.

Visoms ES valstybėms narėms buvo pateikta atitinkama nacionaline kalba parengta išsami komunikacijos medžiaga, apimanti vaizdinę tapatybę, tarpinstitucinę **interneto svetainę** ir komunikacijos priemonių rinkinį, kurį sudarė parengta naudoti reklaminė medžiaga, pristatymai ir socialiniams tinklams skirti ištekliai. Buvo populiarinamas **saitažodis #EuropeanYearOfSkills**, kuris buvo panaudotas daugiau kaip 14 000 kartų ([27]).

Pagrindiniai informacijos skleidėjai buvo suinteresuotieji subjektai. Jie paskelbė beveik 7 000 įrašų, kurie buvo peržiūrėti 61 mln. kartų, ir iš to matyti, kad Europos įgūdžių metai paskatino viešas diskusijas.

([26]) Pasiūlyme dėl sprendimo dėl Europos įgūdžių metų vienas iš pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR) yra renginių skaičius. Kiti PVRR apibrėžti Europos įgūdžių metų komunikacijos strategijoje.
([27]) Nuo 2023 m. gegužės 9 d. iki 2024 m. gegužės 8 d. jis buvo paminėtas 14 200 kartų.

Siekiant populiarinti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes, įgyvendinant projektą „Tikri žmonės, tikri įgūdžiai“ (angl. *Real People, Real Skills*) paskelbta 200 asmeninių istorijų iš 30 šalių ir pristatytas vaizdo įrašas.

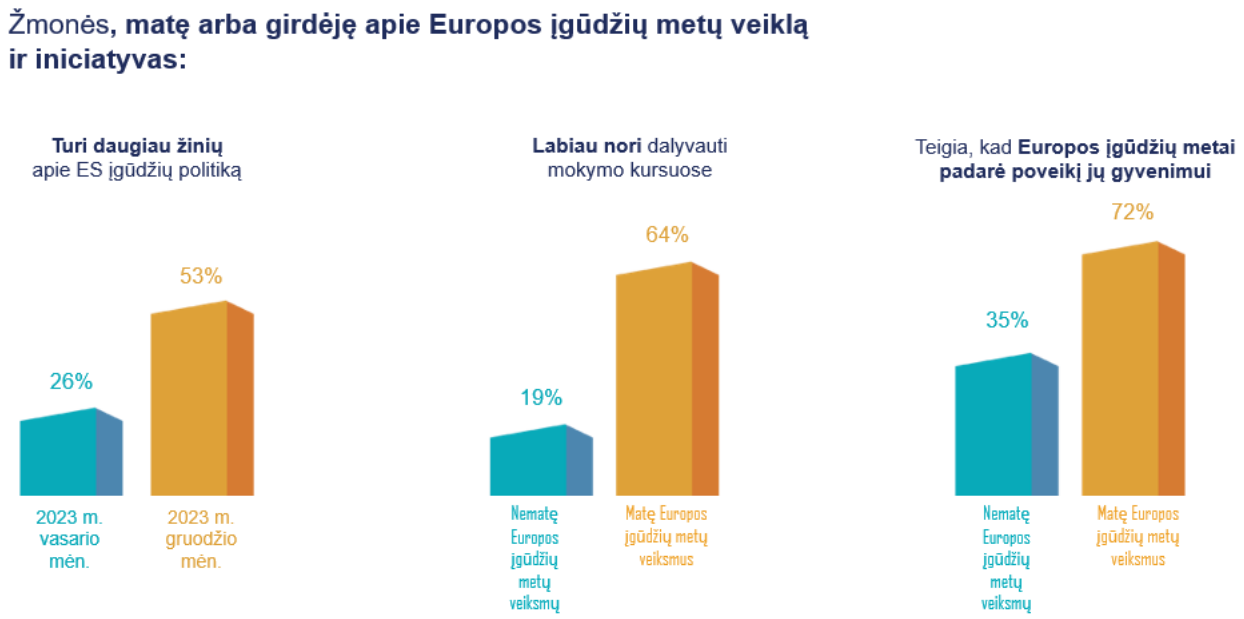
Projekto „Tikri žmonės, tikri įgūdžiai“ vaizdo įrašas

Įvairiais lygmenimis vykdyta komunikacija davė rezultatų, kurie apibendrinti toliau pateiktoje lentelėje.

		mln.
	Penkiose šalyse ([28]) televizijos reklamą mačiusių žiūrovų skaičius	**41**
	Bendras mokamą reklamą socialiniuose tinkluose mačiusių asmenų skaičius, įskaitant tinklus „Facebook“ (58 mln.), „Instagram“ (10,2 mln.) ir „LinkedIn“ (860 000)	**69**
	Tinklalapio peržiūrų kampanijos interneto svetainėje skaičius	**3,6**
	Kampanijos vaizdo įrašų peržiūrų svetainėje „YouTube“ skaičius	**69**
	Vaizdo įrašų peržiūrų žaidimų platformoje „Twitch“ skaičius	**21,4**

([28]) Bulgarijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Rumunijoje, kuriose nustatyti didžiausi komunikacijos poreikiai.

	Skaitytojų, pasiektų palaikant 64 nacionalines žiniasklaidos partnerystes, skaičius	**10,1**
	Asmenų, kuriuos pasiekė 32-ų apmokamų socialinių tinklų nuomonės formuotojų turinys, skaičius	**3,01**
	Asmenų, mačiusių lauko reklamas Briuselyje, įskaitant oro uostą, skaičius	**4**

Piliečių apklausos rezultatai

3.4. Renginiai

Europos įgūdžių metais **42 šalyse**, įskaitant visas ES valstybes nares, buvo suorganizuota **daugiau kaip 2 100 renginių**. Iš to matyti, kiek pastangų įdėta siekiant įvairiomis aplinkybėmis skatinti įgūdžius. Šiuos renginius organizavo ES institucijos, agentūros, tinklai, nacionalinės institucijos, suinteresuotieji subjektai ir piliečiai.

Vykdant Europos įgūdžių metų veiklą daugiausia dėmesio skirta **šešiems pavyzdiniams renginiams**, kurių kiekvienas buvo orientuotas į atitinkamą pagrindinę auditoriją ir tikslus. Šie renginiai buvo:

- 2023 m. gegužės 9 d. vykęs Europos įgūdžių metų festivalis, sulaukęs 7 300 peržiūrų;
- 2023 m. birželio 8–9 d. vykusi konferencija „Įgūdžių svarbos pripažinimas“, į kurią susirinko 1 300 dalyvių;
- 2023 m. spalio 23–27 d. vykusi Profesinių įgūdžių savaitė, kurios metu suorganizuota 500 nacionalinių ir regioninių renginių;

- 2023 m. lapkričio 16–17 d. surengtas Europos užimtumo ir socialinių teisių forumas, į kurį susirinko 2 200 dalyvių;
- 2024 m. vasario 23 d. kartu su EESRK suorganizuotas renginys „Susipažinkime su meistriškumo čempionais“ (angl. *Meet the Champions of Excellence*), į kurį atvyko 800 dalyvių, ir
- 2024 m. balandžio 30 d. vykęs renginys „Europos įgūdžių metai. Kas toliau?“, į kurį susirinko 1 400 dalyvių.

Suorganizuoti **penki ekspertų susitikimai**, kurių metu surengtos strateginės diskusijos dėl įgūdžių finansavimo, su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo, principo „svarbiausia – įgūdžiai“ ir įgūdžių regioniniu lygmeniu (kartu su Regionų komitetu), taip pat, pasitelkiant prognozavimą, buvo nagrinėjamos aukšta kvalifikacija grindžiamos Europos ateities galimybės ([29]).

Dėmesys į įgūdžių svarbą visuose ekonomikos sektoriuose atkreiptas per, be kita ko, 2023–2024 m. vykusius ES žaliąją savaitę, Europos tvarios energijos savaitę, ES programavimo savaitę, Europos migracijos forumą, Europos regionų ir miestų savaitę, Europos jaunimo renginį, Europos jaunimo savaitę, taip pat konferencijoje dėl įgūdžių ugdymo vykdant reformas.

Prie šių pastangų prisidėjo ir kitos ES institucijos bei agentūros. 2023 m. rugsėjo 20 d. **Europos Parlamentas**, bendradarbiaudamas su penkiomis **ES agentūromis** suorganizavo renginį „Įgūdžiai, įgūdžiai, įgūdžiai!“. **CEDEFOP** suorganizavo 14 renginių ir dalyvavo daugiau kaip 270-yje su įgūdžiais susijusių renginių, o **Europos mokymo fondas** surengė 144 renginius. **Komisijos atstovybės ir delegacijos** suorganizavo daugiau kaip 270 su Europos įgūdžių metais susijusių renginių, susitikimų su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir komunikacijos iniciatyvų.

4. Būsimi veiksmai įgūdžių srityje

Kaip Mario Draghi nurodo savo pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities, labai svarbu toliau investuoti į Europos žmonių įgūdžius, siekiant padėti jiems klestėti ir užtikrinti Europos ekonomikos konkurencingumą pasauliniu mastu.

Per Europos įgūdžių metais vykusias diskusijas išryškėjo toliau nurodyti pagrindiniai aspektai ir jais bus remiamasi ateityje imantis veiksmų įgūdžių srityje.

([29]) Išsami informacija pateikiama Komisijos tarnybų darbiniame dokumente.

2024 m. liepos 18 d. Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen Europos Parlamentui pristatė [Komisijos 2024–2029 m. kadencijos politines gaires](). Ji pabrėžė, kad:

> ***Europai reikia iš esmės didinti užmojus ir intensyvinti veiksmus – dėl visų lygių įgūdžių ir visų tipų mokymo ir švietimo.***
>
> **Ursula Von der Leyen**

2025 m. kovo 5 d. Komisija priėmė komunikatą dėl **[įgūdžių sąjungos]()** – naują visa apimančią viziją, kuri aprėpia švietimo, mokymo ir užimtumo politiką ir kuria grindžiamas Europos konkurencingumas. Juo siekiama sudaryti sąlygas mūsų žmonėms susikurti tvirtą įgūdžių pagrindą ir visą gyvenimą kelti kvalifikaciją bei persikvalifikuoti, siekiant užsitikrinti visavertį gyvenimą. Taip bus didinamas įmonių konkurencingumas, padedant joms surasti talentingus specialistus, kurių joms reikia tvariam augimui užtikrinti ir kokybiškoms darbo vietoms kurti. Dar vienas tikslas – užtikrinti, kad įgūdžiai ir kvalifikacijos būtų skaidrūs, patikimi ir pripažįstami visoje ES, nepriklausomai nuo to, kur jie įgyti.

5. Išvada

Europos įgūdžių metais kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu grindžiamas požiūris buvo sėkmingai skatinamas visoje Europoje ([30]) ir nacionaliniu bei regioniniu lygmenimis ([31]). Daugiau europiečių žino apie įgūdžių politiką ([32]) ir nori mokytis ([33]).

Per visus metus trukusias diskusijas įgūdžių klausimais aiškiai patvirtinta, kad svarbu puoselėti mokymosi visą gyvenimą kultūrą ir pertvarkyti įgūdžių sistemas. Tam reikia strateginės vizijos, grindžiamos ilgalaikiais politiniais įsipareigojimais, tvirtu požiūriu, kad veiksmų reikia imtis visais valdžios lygmenimis, aktyviu suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu ir tinkamu finansavimu.

Nors suinteresuotieji subjektai pripažįsta, kad Europos įgūdžių metai yra svarbus atspirties taškas, aktyviai raginama išlaikyti įgytą pagreitį, pripažįstant, kad reikia nuolat keisti mąstyseną.

Ateityje Komisija, remdamasi Europos įgūdžių metų rezultatais, stengsis paspartinti iniciatyvų, kuriomis siekiama panaikinti įgūdžių spragas ir pradėti naują nuolatinio kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo erą, įgyvendinimą, kad būtų sukurta įgūdžių sąjunga, padedanti stiprinti ES konkurencingumą ir pasirengimą. Komisija glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, šalimis partnerėmis, socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Nors Europos įgūdžių metai jau pasibaigė, bus tęsiamas darbas, kuriuo siekiama toliau skatinti įgūdžių ugdymą, didinti Europos darbo rinkos atsparumą ir padėti žmonėms gyventi klestintį ir visavertį gyvenimą.

([30]) 2024 m. birželio mėn. suinteresuotųjų subjektų apklausa (747 respondentai): sutiko 84 proc. respondentų.
([31]) 2024 m. birželio mėn. nacionalinių koordinatorių apklausa (33 respondentai): sutiko 31 respondentas.
([32]) 2024 m. birželio mėn. suinteresuotųjų subjektų apklausa: 91 proc. respondentų manė, kad Europos įgūdžių metai padėjo didinti informuotumą apie įgūdžių ugdymą. 2023 m. gruodžio mėn. piliečių apklausa: apie ES įgūdžių politiką žino 53 proc. respondentų (prieš Europos įgūdžių metus – 26 proc.).
([33]) 2023 m. gruodžio mėn. piliečių apklausa: 64 proc. kampaniją mačiusių asmenų labiau norėjo dalyvauti mokymo kursuose.